

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE ÎN CHEIERE

03 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție
Completul de judecată în componența:
Președinte
Judecători

Talpă Boris
Roic-Botezatu Lilia
Eremciuc Ghenadie

examinând sesizarea Curții de Apel Chișinău, privind soluționarea conflictului negativ de competență apărut la judecarea cererii de revizuire depuse de avocații Colenco Aureliu, Calaida Denis și Cotorobai Radu, în interesele lui Barbăneagră Gheorghe, privind revizuirea sentinței Judecătoriei Buiucani din 02 decembrie 2009, a deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2010 și a deciziei Curții Supreme de Justiție din 17 ianuarie 2012.

c o n s t a t ă :

1. În fapt, prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, din 02 decembrie 2009, Barbăneagră Gheorghe a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe termen de 8 ani cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea dreptului de a ocupa funcții publice în organele administrației publice centrale și locale pe termen de 5 ani.

1.1. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Cuțulab Petru în interesele inculpatului Barbăneagră Gheorghe, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2010, a fost respins, ca nefondat apelul declarat de avocatul Cuțulab Petru în interesele inculpatului Barbăneagră Gheorghe și menținută sentința Judecătoriei Buiucani fără modificări.

1.2. Legalitatea și temeinicia sentinței primei instanțe și a deciziei instanței de apel au fost contestate cu recurs ordinar de către avocatul Cuțulab Petru în interesele inculpatului Barbăneagră Gheorghe, care a solicitat casarea deciziilor contestate cu reîncadrarea acțiunilor inculpatului din prevederile art. 328 alin.(3) lit.b) Cod penal în cele ale art. 328 alin. (1) Cod penal și încetarea procesului penal în baza art.53 lit.g) și 60 alin.(1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 17 ianuarie 2012, a fost admis recursul ordinar, declarat de avocatul Cuțulab Petru în interesele inculpatului Barbăneagră Gheorghe și casată parțial sentința Judecătoriei

Buiucani, mun.Chișinău din 02 decembrie 2009 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2010, în latura pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, lui Barbăneagră Gheorghe fiindu-i stabilită o pedeapsă, în baza art.328 alin.(3) lit.b) Cod penal de 6 (șase) ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în organele administrației publice centrale și locale pe termen de 5 ani. Termenul de executare a pedepsei lui Barbăneagră Gheorghe s-a dispus a se calcula din momentul reținerii acestuia, cu includerea perioadei aflării în stare de arest de la 13 iunie 2005 până la 15 iunie 2005. În rest, hotărârile atacate s-au menținut.

2.La 30 ianuarie 2023, avocații Colenco Aureliu, Calaida Denis și Cotorobai Radu, acționând în interesele lui Barbăneagră Gheorghe au înaintat Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, o cerere de revizuire a hotărârilor judecătorești de condamnare a lui Barbăneagră Gheorghe în baza art.328 alin.(3) lit.b) Cod penal.

2.1.Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 03 octombrie 2023 s-a dispus declinarea competenței la examinarea cererii depuse de avocații Colenco Aureliu, Calaida Denis și Cotorobai Radu în interesele lui Barbăneagră Gheorghe privind revizuirea sentinței Judecătoriei Buiucani din 02 decembrie 2009 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2010, în favoarea Curții de Apel Chișinău.

În esență, argumentele care fundamentează declinarea competenței vizează faptul că din materialele cauzei, rezultă că ultima instanță care s-a pronunțat asupra fondului cauzei este Curtea de Apel Chișinău.

2.2. Prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2023, s-a dispus declinarea competenței de la examinarea cererii depuse de avocații Colenco Aureliu, Calaida Denis și Cotorobai Radu în interesele lui Barbăneagră Gheorghe privind revizuirea sentinței Judecătoriei Buiucani din 02 decembrie 2009 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2010, cu expedierea cauzei la Curtea Supremă de Justiție pentru soluționarea conflictului negativ de competență.

În argumentarea soluției sale, instanța de apel a invocat că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2010 adoptată în privința lui Barbăneagră Gheorghe nu s-a intervenit în sentința instanței de fond prin pronunțarea unei hotărâri noi, iar competența la examinarea cererii depuse de avocații Colenco Aureliu, Calaida Denis și Cotorobai Radu în interesele lui Barbăneagră Gheorghe privind revizuirea sentinței Judecătoriei Buiucani din 02 decembrie 2009 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2010, nu ține de competența Curții de Apel Chișinău, dar conform prevederilor art.460 alin.(4) Cod de procedură penală revine instanței de judecată care ultima s-a pronunțat asupra fondului cauzei – Judecătoria Chișinău.

În drept, în cuprinsul încheierii sunt indicate prevederile art.44 alin.(1), art.45 alin.(1-2), art.458 alin.(3) pct.1-4), art.460 alin.(3-4) Cod de procedură penală.

3. Examinând conflictul de competență, studiind materialele dosarului și raportându-le, per asamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Conform art. 44 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de judecată, constatând că nu este competentă de a judeca cauza penală, prin încheiere, își declină competența și trimite dosarul instanței de judecată competente.

Potrivit art. 45 alin. (1) din Codul de procedură penală, când două sau mai multe instanțe se consideră competente de a judeca aceeași cauză (conflict pozitiv de competență) ori își declină competența (conflict negativ de competență), conflictul se soluționează de instanța ierarhic superioară comună.

Alin.(2) al aceluiași articol prevede că instanța ierarhic superioară comună este sesizată, în caz de conflict pozitiv, de către instanța care ultima s-a declarat competentă, iar în caz de conflict negativ, de către instanța care ultima și-a declinat competența.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, în speța dată, apariția conflictului negativ de competență a fost generat de faptul că de către instanțele de judecată nu a fost determinată instanța competentă să soluționeze cererea de revizuire depusă de avocații Colenco Aureliu, Calaida Denis și Cotorobai Radu, în interesele lui Barbăneagră Gheorghe, privind revizuirea sentinței Judecătorei Buiucani din 02 decembrie 2009, a deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2010 și a deciziei Curții Supreme de Justiție din 17 ianuarie 2012.

Astfel, în speța dată se solicită revizuirea hotărârilor pronunțate pe o cauză penală, și deci, devin aplicabile dispozițiile Codului de procedură penală referitoare la procedura de revizuire a procesului penal.

Prin urmare, norma stipulată la art. 458 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că, hotărârile judecătorești irevocabile pot fi supuse revizuirii atât cu privire la latura penală, cât și cu privire la latura civilă, la cererea persoanelor menționate la art. 460.

În conținutul art. 458 alin. (3) din Codul de procedură penală sunt reglementate cazurile de exercitare a acestei căi extraordinare de atac – revizuirea procesului penal.

Temeiul juridic al revizuirii în cauza dedusă, conform cererii de revizuire constituie prevederile art.458 alin.(3) pct.4) Cod de procedură penală: Curtea Constituțională a recunoscut drept neconstituțională prevederea legii aplicată în cauza respectivă.

Potrivit art.460 alin.(4) Cod de procedură penală, cererile de revizuire menționate la art. 458 alin. (3) pct. 1)–4) sunt de competența instanței de judecată ultima care s-a pronunțat asupra fondului cauzei. Cererile de revizuire depuse în temeiul art. 458 alin. (3) pct. 5) și 6) sunt de competența Curții Supreme de Justiție.

Așadar, competența de soluționare a cererilor de revizuire aparține instanței care ultima s-a pronunțat asupra fondului cauzei, mai puțin în situația în care cererea de revizuire este întemeiată pe dispozițiile art. 458 alin. (3) pct. 5) și 6) Cod de procedură penală, când competența aparține Curții Supreme de Justiție.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază că sunt hotărâri prin care se rezolvă fondul cauzei acelea prin care instanța se pronunță asupra raportului juridic de drept penal material și asupra raportului juridic procesual penal principal. Cu alte cuvinte, prin pronunțarea asupra fondului cauzei în materie penală, instanța rezolvă cauza penală și pronunță, după caz, condamnarea, cu

aplicarea pedepsei sau liberarea de răspundere penală, achitarea sau încetarea procesului penal.

Reieșind din materialele cauzei, se constată că prin pronunțarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2010, sentința Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău din 02 decembrie 2009 a fost menținută, iar ulterior, după utilizarea căii de atac de recurs ordinar, în legătură cu excluderea unei agravante din textul hotărârilor contestate, instanța de recurs a individualizat pedeapsa în sensul reducerii, casând parțial hotărârile primei instanțe și a instanței de apel în latura pedepsei, în acest sens, instanța ierarhic superioară nu a procedat la analizarea stării de fapt prin recalificarea faptei sau prin completarea sau readministrarea probatoriului.

Or, este evident că modificarea adusă art.460 Cod de procedură penală, care stabilește competența instanței de judecată la revizuirea procesului penal nu poate fi înțeleasă izolat, limitat la lectura prevederilor acestui articol, ci în mod extins la situațiile când instanța ierarhic superioară doar confirmă efectele juridice unor fapte pe deplin stabilite de instanța de fond și mențin fără modificări hotărârile supuse căilor de atac, la caz Curtea de Apel Chișinău menținând sentința primei instanțe care în cauza dedusă a determinat existența faptei săvârșite, a clarificat împrejurările în care fapta a fost comisă, a statuat asupra existenței condițiilor legale pentru tragerea la răspundere penală, precum și a stabilit încadrarea juridică a faptei și a pedepsei aplicate, prin urmare instanța care ultima care s-a pronunțat asupra fondului cauzei rămâne a fi Judecătoria Buiucani, mun.Chișinău.

Astfel, completul de judecată, având la bază prevederile art. 458 alin. (3) pct. 1)–4) Cod de procedură penală, conchide că pentru examinarea cererii de revizuire depusă de avocații Colenco Aureliu, Calaida Denis și Cotorobai Radu, în interesele lui Barbăneagră Gheorghe, privind revizuirea sentinței Judecătoriei Buiucani din 02 decembrie 2009, a deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2010 și a deciziei Curții Supreme de Justiție din 17 ianuarie 2012, instanța competentă urmează a fi stabilită Judecătoria Chișinău.

4.În conformitate cu prevederile art. 44-45 Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se stabilește competența Judecătoriei Chișinău pentru examinarea cererii de revizuire depuse de avocații Colenco Aureliu, Calaida Denis și Cotorobai Radu, în interesele lui Barbăneagră Gheorghe, privind revizuirea sentinței Judecătoriei Buiucani din 02 decembrie 2009, a deciziei Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2010 și a deciziei Curții Supreme de Justiție din 17 ianuarie 2012.

Încheierea este definitivă.

Președinte

Talpă Boris

Judecători

Roic-Botezatu Lilia

Eremciuc Ghenadie